

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2016 και η προοπτική της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2017»

(2017/C 088/02)

Υποβάλλεται από τις πολιτικές ομάδες PES, EPP, ALDE και EA

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

- έχοντας υπόψη τα βασικά έγγραφα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2016, την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, τις εκθέσεις ανά χώρα, τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις·
- έχοντας υπόψη το σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με θέμα «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών: Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2016» [2015/2101(INI)]·

Αναζωογόνηση των επενδύσεων

1. υπενθυμίζει ότι οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις μειώθηκαν κατά περίπου 15 % στην ΕΕ σε σχέση με το 2007, και, σε ορισμένα κράτη μέλη, παρουσίασαν μείωση ακόμη και της τάξης του 50 % λόγω της οικονομικής κρίσης και λόγω των μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης· υπογραμμίζει ότι η συσσώρευση συναπτών ετών τέτοιας ανεπάρκειας επενδύσεων (το επονομαζόμενο «κενό επενδύσεων») συνιστά σοβαρό εμπόδιο για την ανταγωνιστικότητα και τη συνοχή της Ευρώπης, και, συνεπώς, για την ικανότητά της να διασφαλίσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας·
2. τονίζει ότι το 40 % των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2016 εστιάζονται σε εμπόδια που τίθενται για τις επενδύσεις, στην κατάργηση των οποίων μπορούν να συμβάλλουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές⁽¹⁾ και μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται: χαμηλή ποιότητα δημόσιας διοίκησης και έλλειψη συντονισμού· αναντιστοιχία μεταξύ των αρμοδιοτήτων και των χρηματοδοτικών πόρων των τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων· επαχθές κανονιστικό πλαίσιο για τις ιδιωτικές επενδύσεις· διαφθορά· έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και κατάλληλων υποδομών μεταφορών· ανακοινώνει ότι αυτά τα ζητήματα θα εξεταστούν επίσης στην προσεχή γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η γεφύρωση του επενδυτικού χάσματος και η αντιμετώπιση των προκλήσεων»·
3. υπενθυμίζει τη δήλωση με θέμα «Επενδύσεις και διασυνδέσεις»⁽²⁾, που υιοθετήθηκε στις 9 Ιουλίου 2016 στην Μπρατισλάβα κατά την 7η ευρωπαϊκή διάσκεψη των περιφερειών και των πόλεων και εστιάζεται στη σημασία της εξάλειψης των φραγμών που εμποδίζουν τις τεράστιες ανεκμετάλλευτες δυνατότητες επενδύσεων των πόλεων, των περιφερειών και των αγροτικών περιοχών της Ευρώπης, καθώς και στον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην παροχή καινοτόμων υποδομών και υπηρεσιών για την τόνωση των επενδύσεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της ΕΕ·
4. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι περίπου το 60 % των ερωτηθέντων που συμμετείχαν σε πρόσφατη έρευνα της ΕτΠ για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές της ΕΕ⁽³⁾ παρατήρησε μια πτωχική ή σταθερή τάση τόσο στις δημόσιες όσο και στις ιδιωτικές επενδύσεις κατά τους δώδεκα τελευταίους μήνες, στοιχείο το οποίο, εάν επιβεβαιωθεί, σημαίνει ότι η τάση της ανεπάρκειας επενδύσεων που ξεκίνησε με την οικονομική κρίση συνεχίζεται·
5. υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με την ίδια έρευνα της ΕτΠ, η χρηματοδότηση των δημόσιων επενδύσεων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τα δύο τρίτα περίπου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, εν μέρει λόγω της ανεπαρκούς ικανότητας για ορθό σχεδιασμό των δημόσιων επενδύσεων, δέουσα χρήση των χρηματοδοτικών μέσων, για υποβολή έργων στην ΕΤΕπ και για συμμετοχή σε συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·
6. επικροτεί τα πρώτα θετικά αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) που αφορούν κυρίως τη λεγόμενη «θυρίδα ΜΜΕ»· συγχρόνως, ζητεί να βελτιωθεί η προσθετικότητα της «θυρίδας υποδομών και καινοτομίας» του ΕΤΣΕ, καθώς και η ισόρροπη γεωγραφική κατανομή του, επίσης με την ενθάρρυνση της ανάπτυξης περιφερειακών επενδυτικών στρατηγικών και με τη χρήση επενδυτικών πλατφορμών, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες, ιδίως οι λιγότερο ανεπτυγμένες, θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματά του·
7. επικροτεί, κατ' αρχήν, την πρόταση για επέκταση και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), το οποίο θα αποτελέσει θέμα ξεχωριστής γνωμοδότησης της ΕτΠ· αναμένει περαιτέρω βελτιώσεις στους τομείς της προσθετικότητας, της γεωγραφικής και τομεακής κάλυψης, καθώς και στο πεδίο της διαφάνειας· επαναλαμβάνει το αίτημά της για δέουσα αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του ΕΤΣΕ, ιδίως σε ό,τι αφορά τις συνέργειές του με τους πόρους των ΕΔΕΤ και την μέχρι σήμερα συμβολή τους στην εδαφική συνοχή· εκτός αυτού, προσβλέπει σε μια στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναφορικά με τον έλεγχο της εφαρμογής του ΕΤΣΕ·

⁽¹⁾ ΕτΠ, «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2016 — Εδαφική ανάλυση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων», έκθεση της συντονιστικής επιτροπής της πλατφόρμας παρακολούθησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Έρευνα της ΕτΠ με θέμα «Εμπόδια στις επενδύσεις σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο», Ιούλιος 2016.

8. υπογραμμίζει ότι τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων της έρευνας της ΕτΠ με θέμα τα εμπόδια που τίθενται για τις επενδύσεις δεν είχαν ενημερωθεί για τις ευκαιρίες που παρέχει το ΕΤΣΕ και οι επενδυτικές του πλατφόρμες, χαρακτηριστικά τα οποία θα πρέπει να γνωστοποιούνται καλύτερα σε αυτούς αλλά και σε άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους·

9. σημειώνει ότι, συχνά, οι μικρότεροι δήμοι και περιφέρειες, καθώς και οι περιφέρειες με σοβαρά όσο και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα (λ.χ. οι υπερβόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες και οι νησιωτικές ή ορεινές περιοχές), αδυνατούν να κάνουν χρήση του ΕΤΣΕ λόγω των υψηλών κατώτατων ορίων όσον αφορά την ελάχιστη αξία των υποστηριζόμενων επενδύσεων και αναμένει τη μείωσή τους στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΕΤΣΕ·

10. τονίζει ότι η τεχνική ικανότητα των εν δυνάμει φορέων προώθησης έργων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να ενισχυθεί με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών (ΕΚΕΣ — European Investment Advisory Hub), ιδίως σχετικά με τον σχεδιασμό και τη δημιουργία επενδυτικών πλατφορμών·

11. υπογραμμίζει ότι οι στρατηγικές περιφερειακών επενδύσεων θα πρέπει να οικοδομηθούν στη συνειδητοποίηση της παραμέτρου ότι οι οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές μετασηματίζουν ταχέως τις κοινωνίες και τις εδαφικές περιοχές μας· στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύει την ανάγκη να προωθηθούν οι επενδύσεις στην χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και την κυκλική οικονομία και να στηριχθεί η συνεργατική οικονομία και οικονομία του διαμοιρασμού, ώστε να μειωθεί το κόστος ανάπτυξης καινοτόμων οικονομικών δραστηριοτήτων, και στο πλαίσιο της συνεργατικής οικονομίας, να ενισχυθεί η παροχή δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών στους πολίτες και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα·

12. υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η ενθάρρυνση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να χρησιμοποιούν στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης και ευρωπαϊκές συμπράξεις για τον καθορισμό κοινών στρατηγικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων·

13. επισημαίνει ότι η πολιτική συνοχής εξακολουθεί να αποτελεί το κύριο επενδυτικό εργαλείο της ΕΕ, ιδίως για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και περιφέρειες και επιθυμεί μεγαλύτερη προσθετικότητα με το ΕΤΣΕ·

14. υπενθυμίζει τη γνωμοδότησή της με θέμα «Ενδιάμεση αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ)», στην οποία αναφέρεται ότι η έλλειψη πιστώσεων πληρωμών στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2014-2020 θα μπορούσε να επιφέρει τον κίνδυνο η Επιτροπή να μην είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο συσσώρευση ανεξόφλητων πληρωμών με αρνητικές επιπτώσεις για την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων·

15. θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της αναθεώρησης της χρηματοδότησης από τα διαρθρωτικά ταμεία θα μπορούσε να επιτραπεί στις εθνικές κυβερνήσεις να κρατούν ένα μέρος της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης για έργα σε περιοχές επιρρεπείς σε κατολισθήσεις, καθώς και για έργα παρέμβασης σε περίπτωση μεγάλων φυσικών καταστροφών·

Υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και εφαρμογή υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών

16. υπογραμμίζει ότι πάνω από το ήμισυ των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2016, οι οποίες απευθύνονται σε 26 χώρες, αφορούν θέματα εδαφικού χαρακτήρα, δηλαδή συνδέονται με προκλήσεις που αφορούν ορισμένες περιφέρειες ή πόλεις περισσότερο από άλλες, ή/και η εφαρμογή τους βασίζεται στο υποεθνικό επίπεδο διοίκησης·

17. υπενθυμίζεται ότι η ΕτΠ, στη γνωμοδότησή της με τίτλο «Η απάντηση της ΕΕ στη δημογραφική πρόκληση» υπογραμμίζει τον σύνδεσμο που πρέπει να υφίσταται μεταξύ των δημογραφικών μεταβολών και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και δίνει έμφαση στην ανάγκη να αποκτήσει μια τοπική διάσταση. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στα μέτρα που λαμβάνονται με βάση το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για την αντιμετώπιση των δημογραφικών ζητημάτων και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις συστάσεις που απευθύνονται στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων·

18. τονίζει ότι η ΕτΠ έχει συστηματικά αντιταχθεί στη μακροοικονομική αιρεσιμότητα κατά την εφαρμογή της πολιτικής συνοχής, όπως ορίζεται στο άρθρο 23 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), δεδομένου ότι μια τέτοια πρακτική θα απέβαινε σε βάρος των πόλεων και των περιφερειακών, ως αποτέλεσμα της αδυναμίας του εκάστοτε κράτους μέλους να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του δυνάμει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης· υπό αυτό το πρίσμα, εκφράζει την ανησυχία ότι η αναστολή της χρηματοδότησης από το ΕΤΣΕ για την Ισπανία και την Πορτογαλία θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία έχει ήδη καθυστερήσει σημαντικά. Επίσης, θα ήταν αντιφατικό να ακυρωθεί η επιβολή κυρώσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 για την αποτελεσματική εφαρμογή της δημοσιονομικής εποπτείας], και, ταυτόχρονα να εξετάζεται το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων βάσει του άρθρου 23 του ΚΚΔ. Συγχρόνως, υπογραμμίζει την ανάγκη για μια πιο υγιή οικονομική διαχείριση σε εθνικό επίπεδο, στοιχείο που συνιστά προϋπόθεση για την αποτελεσματική χρήση των πόρων των ΕΔΕΤ·

19. επαναλαμβάνει την προτροπή της να εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ελλείμματος του προϋπολογισμού και του χρέους των χωρών της ΕΕ οι επενδύσεις που πραγματοποιούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής·

20. τονίζει ότι περίπου το 40 % των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΕΧΣ), που απευθύνονται σε 20 κράτη μέλη, εστιάζεται σε θέματα διοικητικής ικανότητας, ιδίως σε υποεθνικό επίπεδο, σε σχέση με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και την κατάργηση των εμποδίων για τις επενδύσεις· αναγνωρίζει ότι πρέπει, κατά προτεραιότητα, να ελευθερωθεί διοικητική ικανότητα μέσω της θέσπισης αποτελεσματικών διοικητικών δομών· υπενθυμίζει τη σύστασή της σχετικά με το προτεινόμενο πρόγραμμα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ενός ενιαίου στρατηγικού εγγράφου στο οποίο θα καθορίζονται προτεραιότητες και κριτήρια με στόχο τον συντονισμό όλων των μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ·

21. τονίζει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει τη θέσπιση δημοσιονομικής ικανότητας εντός της ζώνης του ευρώ με στόχο την εφαρμογή αντικυκλικών πολιτικών και την επιτάχυνση της ανάκαμψης, και ανακοινώνει ότι θα εκδώσει εντός των προσεχών μηνών γνωμοδότηση σχετικά με αυτό το ζήτημα·

22. αναγνωρίζει τη σημασία της αντιμετώπισης των κοινωνικών και εργασιακών προκλήσεων και υποστηρίζει τη συμπερίληψη, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κοινωνικών δεικτών στη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών·

Σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2016 και ενόψει της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2017

23. επισημιάει το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης των ειδικών ανά χώρα συστάσεων και τονίζει ότι όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης θα πρέπει να συμμετέχουν σε μια εντατικότερη προσπάθεια βελτίωσής του· σημειώνει ότι ορισμένες προκλήσεις απαιτούν μακροπρόθεσμες προσπάθειες, όπως καταδεικνύεται από το γεγονός ότι τα τρία τέταρτα περίπου των εδαφικού χαρακτήρα ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2016 είχαν ήδη εκδοθεί το 2015·

24. υπογραμμίζει ότι, όπως επιβεβαιώθηκε φέτος τόσο στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, όσο και στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιορίζεται κατά κύριο λόγο στη φάση εκτέλεσης των πολιτικών, στην οποία καλούνται να συμμετέχουν ως εταίροι στον σχεδιασμό των πολιτικών· υπογραμμίζει ότι η συμμετοχή τους σε πρώιμο στάδιο θα ενίσχυε σε σημαντικό βαθμό το ποσοστό εκτέλεσης των συστάσεων, θα συνέβαλε στην αντιμετώπιση της αύξησης των περιφερειακών ανισοτήτων, θα ενθάρρυνε την οικειοποίηση σε τοπικό επίπεδο και θα ενδυνάμωνε την εμπιστοσύνη εντός και μεταξύ των κρατών μελών·

25. σκοπεύει να προτείνει έναν κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, στο πλαίσιο του οποίου θα γίνονται σεβαστές οι εθνικές διαφορές και θα λαμβάνεται μέριμνα προκειμένου να αποφεύγεται ο περιττός διοικητικός φόρτος, συμβάλλοντας κατ'αυτόν τον τρόπο στην καλύτερη προσέγγιση της διακυβέρνησης. Τούτο προϋποθέτει ότι ο κώδικας αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία και τις συνταγματικές ρυθμίσεις των κρατών μελών·

26. απευθύνει έκκληση να δοθεί στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης για το 2017 ειδική προσοχή στις δημογραφικές προκλήσεις που υπενθυμίζουν την ανάγκη οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής με στόχο την ορθή και ισορροπημένη ένταξη των μεταναστών στο έδαφος της Ένωσης·

27. τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα πρέπει να αναφέρεται σε ένα μακροπρόθεσμο πολυεπίπεδο πλαίσιο πολιτικής, το οποίο, επί του παρόντος, είναι η στρατηγική «Ευρώπη 2020»· επιδοκιμάζει την εξαγγελία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για προσεχή χαρτογράφηση των ενωσιακών πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης και υπογραμμίζει την ανάγκη να ευθυγραμμιστεί η μελλοντική στρατηγική ανάπτυξης της ΕΕ με ένα νέο εδαφικό όραμα·

28. αναθέτει στον πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τη Σλοβακική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 12 Οκτωβρίου 2016.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA